

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 25/2009 rd**

**Statsrådets redogörelse om Finlands politik för
de mänskliga rättigheterna**

Till utrikesutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 9 september 2009 Statsrådets redogörelse om Finlands politik för de mänskliga rättigheterna (SRR 7/2009 rd) till utrikesutskottet för beredning och bestämde samtidigt att de övriga utskotten får lämna utlåtande till utrikesutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Olli Sorainen, arbets- och näringsministeriet
- rådgivare för mänskliga rättigheter Rauno Merisaari, utrikesministeriet
- överinspektör Tiina Pesonen och specialmedarbetare Mikko Lampikoski, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Viveca Arrhenius, social- och hälsovårdsministeriet
- generalsekreterare Hannele Varsa, delegationen för jämlikhetsärenden
- forskare Heini Kainulainen, Rättspolitiska forskningsinstitutet
- professor Merja Pentikäinen, Åbo universitet

- doktor i samhällsvetenskaper, docent Suvi Keskinen, Åbo universitet
- utvecklingsdirektör Sari Laaksonen, Förbundet för Mödra- och Skyddshem
- ombudsman Kalle Könkkölä, Kynnys ry
- ledande expert Esa Iivonen, Mannerheims Barnskyddsförbund
- utvecklingschef Jenni Tuominen, Monika-Naiset liitto ry
- generalsekreterare Aija Salo, Föreningen för sexuellt likaberättigande Seta rf
- ordförande Omer Mahamad Hussein, Finlands islamska samfund
- jämställdhetskonsulent, verkställande direktör Sinikka Mustakallio, WoM World of Management Oy
- professor Sirkka-Liisa Kivelä
- språkforskare Annika Pasanen.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- banombudsman Maria Kaisa Aula
- Mannerheims Barnskyddsförbund, Nylands distrikt
- Centret för funktionshindrades mänskliga rättigheter (VIKE).

STATSRÅDETS REDOGÖRELSE

Statsrådets redogörelse tar upp utgångspunkterna och prioriteringarna i Finlands politik för de

mänskliga rättigheterna och utvecklingen på senare tid. Syftet är främst att klarlägga hur nor-

merna för de mänskliga rättigheterna kan uppfyllas på bästa sätt.

Utöver en beskrivning av de grundläggande principerna för Finlands internationella politik för de mänskliga rättigheterna innehåller redogörelsen en översikt över läget i Finland just nu. Ju mer länderna i världen blir beroende av varandra, desto fler blir kopplingarna mellan nationella och internationella insatser för att tillgodose de mänskliga rättigheterna. Folkrätten och förpliktelserna i konventionerna om de mänskliga rättigheterna kommer fortsatt att vara hörn-

stenarna i vår politik för de mänskliga rättigheterna. Det krävs alltså effektivare insatser för att verkställa normerna för mänskliga rättigheter nationellt och för att främja dem i det internationella umgänget världen över, genom Europeiska unionen (EU) och i multilaterala forum.

Redogörelsen består av två delar; den första tar upp de mänskliga rättigheternas roll i Finlands utrikespolitik och i EU:s yttre förbindelser. Den andra beskriver hur de mänskliga rättigheterna tillgodoses nationellt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Redogörelsen om Finlands politik för de mänskliga rättigheterna är en utmärkt sammanställning av de grundläggande principerna för Finlands internationella politik för de mänskliga rättigheterna. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet ser positivt på att redogörelsen för första gången omfattar en översikt över läget i fråga om de mänskliga rättigheterna också i Finland. För att vi ska kunna agera på ett trovärdigt och effektivt sätt i internationella forum måste vi hålla rent framför vår egen dörr och beslutsamt och planmässigt ta tag i eventuella problem. Utskottet har sett på de aspekter av redogörelsen som tangerar dess ansvarsområde med fokus på hur de mänskliga rättigheterna fullföljs i Finland.

Redogörelsen går på djupet med de rekommendationer och slutsatser som internationella och europeiska övervakningsorgan lagt fram om de mänskliga rättigheterna i Finland och med vilka insatser som måste vidtas på grund av eller med anledning av dem. Det är en bra metod med tanke på effektiviteten och trovärdigheten i vår politik för de mänskliga rättigheterna.

FN:s konvention mot all slags diskriminering av kvinnor (Cedawkonventionen)

Finland har tilldelats en rad rekommendationer och slutsatser om de mänskliga rättigheterna för kvinnor som bygger på FN:s konvention mot alls slags diskriminering av kvinnor (The Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, CEDAW) och handlingsprogrammet från Peking, som antogs vid FN:s fjärde världskvinnokonferens i Peking 1995. Konventionerna är viktiga och unika internationella överenskommelser om de mänskliga rättigheterna. Finland ratificerade FN:s konvention mot alls slags diskriminering av kvinnor 1986.

Cedawkonventionen har en bredare infallsvinkel på jämställdhet och icke-diskriminering än övriga konventioner om de mänskliga rättigheterna. Den gäller praktiskt taget alla situationer där kvinnor på grund av diskriminering förvägras lika möjligheter till respekt för sina mänskliga rättigheter och grundläggande friheter på olika områden. Den breda infallsvinkeln kommer fram bl.a. i att konventionen kräver att kulturella sedvänjor som förtrycker kvinnor och diskriminering av kvinnor också i privatlivet ska uppmärksammas.

Handlingsprogrammet från Peking anger mål och insatser för regeringar, myndigheter, privat sektor och frivilligorganisationer och understry-

ker behovet av samarbete mellan regeringar och frivilligorganisationer om att genomföra programmet. Det nationella genomförandet av handlingsprogrammet från Peking är ett viktigt instrument för att uppfylla förpliktelseerna i Cedawkonventionen.

Cedawkonventionens breda upplägg borgar för att de mänskliga rättigheterna blir systematiskt utvärderade i ett könsperspektiv. Det måste bedömas hur de mänskliga rättigheterna för män och kvinnor, pojkar och flickor tillgodoses. Utskottet påpekar att detta inte stämmer för redogörelsens nationella avsnitt. På grund av de stora skillnaderna mellan könen bör könsaspekten beaktas i olika åtgärder och utvärderingen av de mänskliga rättigheterna. På så sätt kan kvinnors och mäns mänskliga rättigheter tillgodoses på lika villkor.

Det är viktigt att Cedawkommitténs rekommendationer och uppmaningar för Finland aktivt omsätts i planer och insatser för att genomföra jämställdhetspolitiken i Finland och att konventionens krav på att könsaspekten ska beaktas systematiskt integreras i alla de mänskliga rättigheterna i nästa redogörelse, anser utskottet.

För att höja det allmänna medvetandet får redogörelsen gärna förklara vad Cedawkonventionen och handlingsprogrammet från Peking går ut på och vilka konsekvenser de haft för att förbättra kvinnans ställning i Finland.

Diskriminering i arbetslivet

Enligt redogörelsen diskrimineras kvinnor fortfarande i arbetslivet i Finland. Misstankarna om diskriminering har i de flesta fall samband med graviditet och familjeledigheter, löner och rekrytering. Jämställdhetsombudsmannen kontaktas också om sexuella trakasserier och arbetsplatsannonser som står i strid med jämställdhetslagen. Internationella organ som bevakar de mänskliga rättigheterna har flera gånger prickat Finland för skillnaderna i mäns och kvinnors lö-

ner och för att kvinnor har sämre villkor på arbetsmarknaden än män.

Enligt redogörelsen har regeringen och arbetsmarknadens centralorganisationer startat ett likalöneprogram. Målet är att minska löneskillnaderna mellan könen från nuvarande cirka 20 procent med minst fem procent fram till 2015. I programmet har också andra insatser som främjar jämställdheten skrivits in. Regeringen vill bl.a. se fler kvinnor i ledande positioner i olika sektorer och underlätta för kvinnor att anpassa arbete till familjeliv. Man har arbetat för en jämnare fördelning av familjeledigheter mellan föräldrarna med hjälp av en mediekampanj och genom att förlänga pappamånaden med två veckor.

Utskottet anser att regeringens insatser för att förbättra kvinnors villkor har varit bra och gått i rätt riktning, men att det finns mycket kvar att göra. Det understryker att man bör se särskilt noga på sådana strukturer i samhället som cementerar kvinnors sämre villkor på arbetsmarknaden. Om kostnaderna för familjeledigheter fördelades jämnare mellan arbetsgivarna skulle det betyda en klar förbättring i arbetsgivarnas situation i kvinnodominerade branscher, undanröja hindren på arbetsmarknaden för att utnyttja familjeledigheter och främja kvinnors löneutveckling och villkor i arbetslivet.

Utskottet noterar att recessionen har försvagat framför allt unga mäns positioner på arbetsmarknaden och kräver att man värnar deras arbetsförmåga och motarbetar deras marginalisering. Problemet för invandrare på arbetsmarknaden är i många fall att de inte får jobb som motsvarar deras utbildning och kompetens. Det är viktigt att också invandrare får delta fullt ut i arbetslivet och att deras fullödiga arbetsinsats tas till vara på arbetsmarknaden.

Åldersdiskriminering

Utskottet har erfarenhet att äldre och äldre utsetts för diskriminering såväl i Finland som på annat håll i Europa, både i arbetslivet och i samhället i övrigt. Åldersdiskriminering är i stor utsträckning omedvetet och bygger dels på rådande attityder, dels också på praxis. Den är mesta-

dels indirekt och det går inte att få fram exakta data om fenomenet.

Enligt den årliga arbetsmiljöbarometern har 10—14 procent av människor i arbetsför ålder lagt märke till att det förekommer diskriminering av äldre anställda på arbetsplatserna. Det förekommer åldersdiskriminering bl.a. i fråga om anställning, tillträde till utbildning, karriärutveckling och uppskattning. I Finland diskrimineras äldre kvinnor mer än män.

Det är nödvändigt att förlänga arbetskarriärerna hos oss för att trygga tillgången på arbetskraft. I det syftet har man bl.a. genomfört en pensionsreform, förbättrat företagshälsovården, säkerheten i arbetet och rehabiliteringen. Utskottet påpekar att det också gäller att ta tag i den direkta och indirekta åldersdiskrimineringen i arbetslivet om man vill förlänga arbetskarriärerna.

Äldres och åldringars rättigheter behandlas i ett brett perspektiv i det avsnitt av redogörelsen som tar upp social- och hälsovårdstjänster. Enligt redogörelsen har en lång rad projekt genomförts eller startats för att trygga och förbättra åldringsvården och äldreomsorgen och för att tillgodose den regionala likställdheten. Målet är att förbättra tjänstekvaliteten och tillgången till tjänster oavsett hemvist.

Diskriminerande praxis och kränkningar av åldringars mänskliga rättigheter förekommer inte minst inom långvården. Svaga åldringar som lider av minnessjukdomar är speciellt utsatta för dålig behandling för att de inte klarar sig själva eller kan stå på sin rätt. De åldringar som saknar nära anhöriga eller vars nära anhöriga på grund av sitt arbete eller sin bostadsort inte kan delta i omsorgen eller ordna med omsorgstjänster är speciellt utsatta.

Åldringar som förlorat funktionsförmågan kan förlora sin självbestämmanderätt i långvården. Det finns gott om högkvalitativa dygnetrunt serviceboenden i vårt land, men i en del långvårdsinstitutioner försummas omsorgen, och åldringarnas rörelsemöjligheter begränsas i många fall onödigt antingen fysiskt eller med kemiska metoder. På långvårdssjukhus, i effektiviserat serviceboende och grupphem utsätts

upp till 40 procent av åldringarna för kemisk seder, dvs. seder med hjälp av läkemedel. Det är klart vanligare i Finland att använda läkemedel än i de övriga nordiska länderna. När äldre tjänster har konkurrensutsatts har åldringar i vissa fall mot sin egen eller sina nära anhörigas vilja flyttats från en vårdinstitution till en annan och till och med till annan ort.

Åldersdiskriminering grundar sig i många fall på felaktig information och oriktiga uppfattningar om åldrande. Det behövs effektivare forskning och utbildning i gerontologi, dvs. åldrandet och åldrandeprocessen, och mer kompetens på gerontologi och geriatri i olika samhällssektorer och på olika beslutsnivåer.

Enligt redogörelsen kommer social- och hälsovårdsministeriet att tillsätta en arbetsgrupp för att se över socialvårdslagstiftningen. I det sammanhanget kommer man också att ta upp behovet av att se över lagstiftningen om äldre tjänster. Ett alternativ anses vara att samla bestämmelserna om äldre tjänster i en enda lag. Utskottet menar att projektet är brådskande och påskyndar det.

Utskottet föreslår att regeringen låter utreda om det behövs en särskild äldreombudsman för att tillgodose de äldres grundläggande fri- och rättigheter och mänskliga rättigheter och deras särskilda behov.

Utskottet noterar att de äldre inte behandlas som en separat grupp i redogörelsen, utan att de nästan uteslutande ses i relation till social- och hälsovårdstjänster.

I kommande redogörelser om de mänskliga rättigheterna bör äldres och åldringars mänskliga rättigheter i alla delar behandlas som en särskild helhet, anser utskottet.

Våld mot kvinnor och i familjer och nära relationer

I redogörelsen konstateras det att våld mot kvinnor fortfarande är ett allvarligt människorättsligt problem i Finland. Internationella kontrollorgan har tilldelat Finland flera anmärkningar för att man inte har lyckats ta tillräckligt effektivt tag i våldet mot kvinnor.

Utskottet poängterar att förebyggande insatser och utbildning spelar en viktig roll i att motarbeta våld. I redogörelsen nämns att det har ordnats kurser för domare för att de ska lära sig upptäcka faktorer som hotar en rättvis rättegång och reagera korrekt på dem. Det är minst lika viktigt att åklagare och poliser får utbildning i att identifiera våld i nära relationer och i att upptäcka den makt som förövaren utövar över offret. Också andra yrkeskårer, som läkare och hälso- och sjukvårdspersonal, bör få bättre beredskap att ta upp våld eller hot om våld till diskussion.

När man talar om våld mot kvinnor menar man vanligen bara våld mellan en man och en kvinna. Utskottet inskräper att det kan vara särskilt svårt för en kvinna som blivit misshandlad av sin partner av samma kön att söka hjälp. Också våld i samkönade parförhållanden bör beaktas i arbetet mot familjevåld. Tröskeln för att de som hör till någon sexuell minoritet ska söka och få hjälp kräver att myndigheterna har särskild kompetens för att hantera frågan.

Utskottet fäster avseende vid att kvinnor i ökande grad utövar våld i familjen. Det är viktigt att också män som utsatts för våld erbjuds lämplig hjälp och att det särskilt ses till att olika berörda instanser får utbildning i att identifiera kvinnovåld.

Det finns inemot 100 skyddshem i hela Finland. EU:s rekommendation är omkring 500. Skyddshemmen är ojämnt fördelade över regionerna; störst är bristen i östra och norra Finland och norra Österbotten. Det är viktigt att vi får fler skyddshem, menar utskottet.

Våld mot invandrarkvinnor och invandrarflickor

Det finns inga heltäckande studier av våldet mot invandrarkvinnor i Finland. Man kan bedöma hur frekvent våldet är bl.a. utifrån patientuppgifter och hur många kvinnor som sökt sig till skyddshem. Patientuppgifter antyder att invandrarkvinnor anmäler våld två gånger oftare än infödda kvinnor. Invandrarkvinnor söker sig till skyddshem nio gånger oftare än infödda kvinnor

. Det som gör våldet ännu mer problematiskt är att det också drabbar mycket unga kvinnor och flickor.

Det förekommer flera former av våld mot invandrarkvinnor. Typiskt för våldet är att de kvinnor som drabbas är särskilt sårbara av en eller annan anledning. Den våldsamme maken är kanske finländare och invandrarkvinnan helt beroende av honom, utan möjlighet till stöd från det övriga samhället. Kvinnan finner sig i våldet för att hon kanske är rädd för att förlora sitt uppehållstillstånd, omvårdnaden om barnen, sin bostad eller sin försörjning. Det är svårt att hitta någon som kan hjälpa. I vissa fall håller mannen avsiktligt hustrun isolerad och hindrar henne från att integreras och få fotfäste i det omgivande samhället.

Invandrarkvinnor eller flickor kan också utsättas för s.k. hedersvåld. Det riktar sig vanligtvis mot nästan vuxna döttrar i familjen, men det kan också drabba redan gifta kvinnor och deras partners om de anses icke-önskvärda. Vid hedersrelaterat våld kan offret utsättas för hot eller isoleras eller offrets klädsel och rörelsefrihet begränsas eller offret pressas eller tvingas till äktenskap. Att trotsa familjens vilja till exempel genom att välja en partner som fadern eller den övriga familjen inte godkänner kan leda till uteslutning ur familjegemenskapen och i värsta fall till fysiskt våld, till och med mord.

Det typiska för hedersrelaterat våld är att gemenskapen spelar en stark roll. Till följd av gemenskapens förlorade heder kan det hända att många släktingar, också kvinnor, deltar i våldshandlingar eller ger sitt passiva stöd åt dem. Det faktum att gemenskapen deltar i våldet gör det svårt att få information om det och att ta tag i det.

Våld eller hot om våld gör att invandrarkvinnors mänskliga rättigheter inte fullföljs. Det kan göra det omöjligt för kvinnor att utbilda sig, få arbete och delta i det omgivande samhället. Det är svårt för en invandrarkvinna som utsatts för våld att få hjälp. Invandrarkvinnor och invandrarflickor är särskilt utsatta i våldssituationer på grund av sin svaga kunskap om den lagstiftning och det servicesystem som gäller i det finländ-

ska samhället och på grund av sina bristfälliga språkkunskaper.

Utskottet pekar på betydelsen av att information och stöd ges på invandrarnas eget språk redan i början av integrationsprocessen. Det är viktigt att invandrare får konkret upplysning om att våld är ett brott i Finland och att det inte kan berättigas på kulturella eller religiösa grunder.

Det är enligt utskottets mening bra att man i Finland är medveten om att det finns hedersrelaterat våld och att man har börjat ta fram lämpliga tjänster för invandrarkvinnor. De åtgärder som läggs fram i redogörelsen är emellertid helt otillräckliga och bristfälliga och därför påskyndar utskottet sådana insatser som kan hjälpa invandrarkvinnor och förebygga våld.

Förbundet Monika-Naiset har specialiserat sig på att hjälpa och stödja invandrarkvinnor och ordnar med lättillgänglig handledning och rådgivning för kvinnor och barn på 25 olika språk på flera olika orter. Förbundet har sedan 2005 drivit ett skyddshem på hemlig ort för kvinnor och flickor i livsfara. Monika-Naiset driver sin verksamhet med tidsbestämda, årligen sökbara projektresurser och frivilligt arbete.

Invandrarkvinnor och invandrarflickor tyr sig precis om infödda kvinnor till skyddshem vid familjevåld och våld i parrelationer. Utskottet anser att Monika-Naiset gör en mycket viktig insats för att hjälpa dessa kvinnor och flickor. Därför bör samhället trygga finansieringen av förbundets skyddshemsverksamhet med ett permanent bidrag.

Personer med funktionshinder

Funktionshindrade personer utsätts för många slag av direkt och framför allt indirekt diskriminering. Redogörelsen noterar att lika möjligheter för personer med funktionshinder att delta och få service ännu inte är en realitet i Finland, trots att utvecklingen har varit positiv.

Utskottet ser positivt på att redogörelsen går på djupet med de funktionshindrades centrala

mänskliga rättigheter, som likställdhet och rätt till nödvändiga tjänster. Men det noterar att där saknas handlingsplaner för vad som bör göras åt problemen.

Redogörelsen tar inte upp de funktionshindrades rätt att arbeta. Bara omkring 30 procent av de funktionshindrade i arbetsför ålder är verksamma i arbetslivet. Det behövs mycket effektivare insatser, såsom boendearrangemang, för att stödja deras sysselsättning.

Redogörelsen gör det inte tillräckligt klart att personer med funktionshinder har rätt till personlig assistans. Utan möjlighet och rätt till personlig assistans kan en person med funktionshinder inte fullfölja sin rätt till medinflytande och likställdhet. Utskottet anser att de funktionshindrades rätt till personlig assistans är det viktigaste i den successiva reformen av handikappservicen. Redogörelsen skulle gärna ha kunnat lyfta fram detta.

Ett handikappolitiskt program kommer att upprättas för att garantera rättvisa villkor för personer med funktionshinder och i det programmet ska de viktigaste handikappolitiska insatserna under de närmaste åren läggas fast. Programförberedelserna ska gå hand i hand med det nationella genomförandet av konventionen om handikappades rättigheter, som antagits av FN:s generalförsamling och undertecknats av Finland, till den del det berör olika förvaltningsområden och andra aktörer. Redogörelsen tar inte ställning till när det är tänkt att konventionen ska ratificeras. Det är viktigt att konventionen ratificeras omgående och därför borde de existerande hindren och tidsplanen för en ratificering ha klarlagts i redogörelsen.

Utskottet noterar vidare att redogörelsen fäster för lite avseende till betydelsen av tolktjänster. FN:s konvention om handikappades rättigheter kräver att syn- och hörselskadade personer och afatiker genom lagstiftning garanteras lika rättigheter till information och kontakter och socialt umgänge. För en person med funktionshinder är tillgången till tolkning, kommunikativa hjälpmedel och information nödvändiga med tanke på likställdhet och deltagande.

Samiska och romska barns språkliga rättigheter

I Finland har man inte lyckats garantera de språkliga rättigheterna för barn som talar något minoritetsspråk. Enligt utredning till utskottet hotas till exempel hemspråksundervisningen i enaresamiska av bristen på läroböcker. Enaresamiska talas nuförtiden av ungefär tre hundra personer. Användningen av språket minskade på 1940-talet med de förändringar som bl.a. det finskspråkiga skolväsendet, internatlivet, evakueringen och kriget förde med sig. Avsaknaden av läroböcker anses i detta nu vara det största hindret för att återuppliva språket.

Sametinget har ansvar för att ta fram läromedel på och i samiska i Finland. Undervisningsministeriet beviljar ett årligt anslag för ändamålet, men det har visat sig helt otillräckligt. Europarådets ministerkommitté, som övervakar europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk, har redan två gånger prickat Finland för bristerna i undervisningen i och på samiska i Finland, bl.a. avsaknaden av läromedel i och på enare- och skoltsamiska. Också minoritetsombudsmannen, diskrimineringsnämnden och barnombudsmannen har befattat sig med samernas språkliga rättigheter. Diskrimineringsnämnden anser i sina beslut 2008 att barn som talar samiska har rätt till grundläggande utbildning på sitt eget språk i samernas hembygdsområde. Det är absolut nödvändigt att staten i framtiden finansiellt hjälper till att ta fram läroböcker på minoritetsspråk som enaresamiska.

Romska barns språkliga rättigheter bör uppmärksammas alldeles särskilt, anser utskottet. De måste få mer undervisning i sitt eget språk och uppmuntras att använda det i sitt dagliga liv. Med hjälp av till exempel fler skolgångsbiträden med romsk bakgrund underlättas kontakterna mellan skolan och romska föräldrar. Det skulle vara viktigt för romska barn och inverka på deras intresse för att gå i skolan. I detta nu avbryter många av dem sin skolgång redan i grundskolan.

Sexuella minoriteter och könsminoriteter

Enligt redogörelsen utsätts sexuella minoriteter och könsminoriteter för diskriminering inom samma områden som övriga grupper som hotas av utanförskap. Den stora risken för unga som hör till sexuella minoriteter att bli diskriminerade och mobbade redan i skolan på grund av sin läggning noteras särskilt. Utom att de som hör till någon sexuell minoritet eller könsminoritet utsätts för diskriminering på olika områden utsätts de ofta också för hatbrott.

Utskottet noterar att sexuella minoriteters och könsminoriteters mänskliga rättigheter och hur de tillgodoses behandlas mycket schablonmässigt i redogörelsen. Också förslagen om hur rättigheterna ska tillgodoses anges mycket generellt.

Utskottet noterar vidare att det inte går att få fram tillräckligt med information om diskrimineringen mot sexuella minoriteter och könsminoriteter från myndigheterna eller på annat sätt. Det är viktigt att informationen samlas in mer systematiskt.

De föreslagna åtgärderna för att se över lagstiftningen och för att öka medvetenheten och samarbetet mellan myndigheter och frivilligorganisationer bör absolut genomföras, anser utskottet.

Barns rättigheter

Utskottet anser att redogörelsens prioriteringar i politiken för barns mänskliga rättigheter är bra och beaktar barnets synvinkel. Barn som hör till någon minoritet, samiska barn, romska barn och invandrarbarn måste få sina rättigheter tillgodosedda.

Insatser för att minska barnfattigdom, öka barns integrering, minska våld och ojämlik tillgång till kommunala tjänster och förbättra villkoren för barn som hör till någon minoritet kräver särskild uppmärksamhet. Redogörelsen borde också ha angett vad regeringen tänker göra för att hjälpa upp situationen.

Det är synnerligen viktigt att det ges mer kunskap om och undervisning i barns rättigheter både i den grundläggande utbildningen och i ut-

bildningen för dem som arbetar med barn. Det behövs utbildning också för myndigheter, som domare, åklagare och poliser, anser utskottet. Utskottet noterar att redogörelsen inte säger ett ord om vilka möjligheter elever i yrkesläroanstalter har till fostran i mänskliga rättigheter. I integrationsprocessen behövs det mer kunskap om de familje- och barnrättsliga grunderna och om barnets rättigheter i det finländska samhället.

Utskottet poängterar att minderåriga barn som kommer till Finland utan ledsagare är särskilt ut-

satta. Det är viktigt att minderåriga asylsökande primärt behandlas som barn på samma sätt som finländska barn som saknar stöd av en familj.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att utrikesutskottet beaktar det som sagts ovan.

Helsingfors den 10 december 2009

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Jukka Gustafsson /sd
medl. Hannakaisa Heikkinen /cent
Arja Karhuvaara /saml
Johanna Karimäki /gröna
Merja Kuusisto /sd
Merja Kyllönen /vänst

Esa Lahtela /sd
Markus Mustajärvi /vänst
Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
ers. Elsi Katainen /cent.

Sekreterare var

konsultativ tjänsteman Marjaana
Kinnunen.